

Андросова Лона Миколаївна,
магістер економіко-правового
факультету Київського
кооперативного інституту бізнесу і
права
Науковий керівник: Найда І.В.,
доцент кафедри права Київського
кооперативного інституту бізнесу і
права, кандидат наук з державного
управління

ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ЯК ОСНОВА ДОТРИМАННЯ ПРАВ ГРОМАДЯНИНА

Відповідно до ч.2 ст.3 Конституції України права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. В свою чергу, як головний її обов'язок, положення статті визначають діяльність держави щодо утвердження та забезпечення прав та свобод людини. Конституційне прагнення розвивати і зміцнювати демократичну державу неможливо реалізувати без утвердження в суспільній свідомості і соціальній практиці невідчужуваних прав і свобод людини, нормативного закріплення їх гарантій. Держава зобов'язана проявляти активність у забезпеченні прав людини, у створенні матеріальних, організаційних, соціальних, політичних та інших умов для найповнішого використання людиною своїх прав і свобод. Сьогодні захист прав громадян розуміється як одна з неодмінних ознак сучасної держави, забезпечення реальності прав і свобод людини та громадянина виступає своєрідним індикатором її сталості та зрілості [1].

Декларування прав та встановлення системи гарантій не забезпечує їх автоматичної реалізації.

В Україні снує певний механізм захисту прав людини і громадянина як система засобів та факторів, які створюють необхідні умови поваги прав і свобод людини. В структуру

механізму входять політичні партії і відповідні громадські організації та їх органи. Політичні партії в Україні сприяють формуванню і вираженню політичної волі громадян, беруть участь у виборах. Членами політичних партій можуть бути лише громадяни України.

Конституція України проголошує, що Україна – соціальна, правова, демократична держава, політика якої спрямована на створення умов, які забезпечують гідне життя та вільний розвиток людини. Це свідчить про те, що державне управління соціальною сферою повинно бути спрямоване на охорону праці і здоров'я людей, державну підтримку родини, материнства, дитинства, працевдатних осіб, гарантований мінімальний розмір оплати праці шляхом розвитку соціальних служб, надання соціальної адресної допомоги, пенсій та інших гарантій соціального захисту.

Політичні партії більше являють собою суспільно-політичний, ніж державно-правовий інститут. Однак в умовах, коли громадянське суспільство ще не сформоване, а держава лише розбудовується, партії можуть перебирати на себе владні функції та розглядати суспільство як об'єкт свого впливу, що значно посилюється пропорційною системою виборів та діями парламентських фракцій. Домінування в суспільстві політичних партій за рахунок ослаблення інших підсистем політичної системи призводить до порушення зворотного зв'язку між суспільством та інститутами (елементами) політичної системи, підриває життєдіяльність усього суспільного організму.

Це зумовлює необхідність наукового дослідження цього інституту та його адекватного конституційно-правового регулювання, а відтак законодавчого визначення поняття «політична партія». У зарубіжній юридичній літературі можна зустріти чимало дефініцій поняття «політична партія».

Класичним вважається визначення політичної партії, яке дав один із засновників англійської політичної думки Едмунд Берк: «Партія – це об'єднання людей, що згуртувалися для сприяння загальнонаціональному інтересові своїми спільними

зусиллями і то на якійсь певній, спільно погодженій засаді» [2 с. 541]. Румунський учений-конституціоналіст К. Іонеску, визначаючи це поняття у широкому розумінні, пише: «Політична партія представляє угруповання або постійну асоціацію індивідів, добровільно об'єднаних між собою ідеологічною близькістю та спільними політичними переконаннями, створену на територіальному рівні на базі певних суворих принципів організації та дисципліни, мета якої, зафіксована у програмі або статуті, полягає у проголошенні та здійсненні у ході виборчої та парламентської змагальності з іншими партіями, певної доктрини або політичної концепції щодо розвитку й управління даним суспільством» [3 с. 213].

Н. Мак'явеллі розглядав партії як приватні об'єднання, засновані на особистих стосунках їхніх членів, та союзи, зорієнтовані на інтереси суспільства. Він заклав підхід до вивчення політичного процесу за посередництвом внутрішньої політики і боротьби партій як її рушійної сили [4].

Наявність політичних партій є ознакою високого розвитку суспільства та наявності в ньому громадянської культури й толерантності. В умовах загального виборчого права вони є основним механізмом політичної участі громадян. Саме партії формулюють національні інтереси та втілюють їх у життя. Причому вони можуть брати участь у творенні й здійсненні державної політики шляхом реалізації власних програм та в державному управлінні через свою роботу у структурах державної влади й місцевого самоврядування.

Діяльність партій, політичних структур загалом, для яких характерні плюралізм, багатогранність концепцій і принципів, може бути ефективною н конструктивною лише тоді, коли вона іманентно є певною системою загальних ідей, цінностей, які поділяють усі партії. Такою ідеєю, цінністю, очевидно, могла б стати загальнонаціональна ідея утвердження соціальної єдності, соціальної злагоди суспільства. соціального миру, створення умов для стабільного рівня соціального добробуту, соціальної безпеки людини й суспільства. Реалізація

такої ідеї, цінності - це сфера діяльності, що здатна об'єднати більшість політичних партій, груп, інших політичних формувань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Права людини та їх захист / Відділ з питань нотаріату Головного територіального управління юстиції у Миколаївській області Режим доступу: http://just-mykolaiv.gov.ua/prava_ljudini_ta_jih_zahist

2. Берк Э. Правление, политика и общество / Э. Берк. – М. : КАНОН-Пресс-Ц ; Кучково поле, 2001. – С. 124. – Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/760662/>

3. Lesslie M. Цкат fokus pe person is lletr parti - nu dven i Sverige? / Marianne Lessli // Vetenskapsredet – 2015. – 230 p.

4. Мак'явеллі Н. Флорентійські хроніки. Державець / Нікколо Мак'явеллі. – К. : Основи, 2000. – 492 с. – Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/878551/> .